

Escriptures

Autobiografia Un complet repàs, en forma de converses, de la trajectòria vital de l'autor de còmics Hugo Pratt (1927-1995): viatger inquiet, lector entregat, pelegrí místic, una mica faldiller... i creador de la figura immortal de Corto Maltès

Les aventures de Corto... vull dir Pratt

Hugo Pratt
El deseo de ser inútil
Converses amb Dominique Petitfaux

CONFLUENCIAS
304 PÀGINES
29 EUROS

SERGI SIENDONES

“Una vez, paseando por Aigües-Mortes, vi una calleja que se llamaba calle del Amor Ciego, y sentí la necesidad de saber por qué... Acabé por enterarme de que hace muchos años había allí un burdel en el que trabajaban chicas ciegas”. Aquesta història amaga alguns elements que ens han de permetre entendre la vida i l'obra d'Hugo Pratt (Rimini, Itàlia, 1927-Pully, Suïssa, 1995), creador de l'emblemàtic mariner Corto Maltès. Un autor amb un univers propi que partint de la curiositat terrenal s'expandeix per tota mena de cultures i pren forma de ficció il·lustrada.

Dir que el que compta d'un autor és l'obra, i no la vida, sona encertat, potser fins i tot en el cas d'Hugo Pratt. Les seves historietes van donar vida a una icona del segle XX, un Ulisses modern, i van ser de les primeres a obrir camí al que avui anomenem novel·les gràfiques, l'escriptura dibuixada, el còmic que deixa de ser un entrete-

niment per passar l'estona i es converteix en literatura. És cert que només recorrent els dotze àlbums de Corto Maltès podríem quedar més que satisfets. Però, tot i així, quan ens endinsem en la història de la vida de l'autor hi ha alguna cosa que ens va atrapant...

A *El deseo de ser inútil*, les converses que Hugo Pratt va tenir amb l'estudiós del còmic Dominique Petitfaux són en forma de dià-

és una recopilació d'historietes –aquesta vegada orals– en què records i reflexions es (con)fonen.

El deseo de ser inútil és tan aclaparador com la realitat mateixa. Si Corto Maltès es va passar mig segle solcant els mars, Hugo Pratt gairebé el va superar. Si les aventures del nostre estimat mariner mig pirata mig anarquista, fill de la gitana sevillana *la Niña de Gibraltar*, el van portar d'Itàlia fins a la Xina,

Quan es va convertir en el soldat més jove de Mussolini, l'únic principi que el va guiar va ser el de no traïr mai els amics

leg i, gràcies a això, en lloc de llegir una autobiografia narrada podem intuir un relat molt més espontani. I és que, tal com Petitfaux avança al pròleg, la primera pregunta del llibre és “¿Cuál de sus vidas nos va a contar?”, i Pratt respon: “Puedo contar mi vida de trece maneras. Hoy he elegido la séptima”. Aquestes paraules ja ens avisen que, lluny d'un estudi històric, el llibre

Argentina, Etiòpia, l'Índia, el Carib o una altra vegada a Espanya, on sembla ser que va desaparèixer durant la Guerra Civil... els viatges del seu autor no tenen res a envejar. Per bé que més que no pas la quantitat de països recorreguts, el que els uneix és aquella falta d'una llar estricta. De fet, la mare de Pratt va donar a llum en una caseta d'estiueig en una platja entre Ra-

PATROCINAT PER

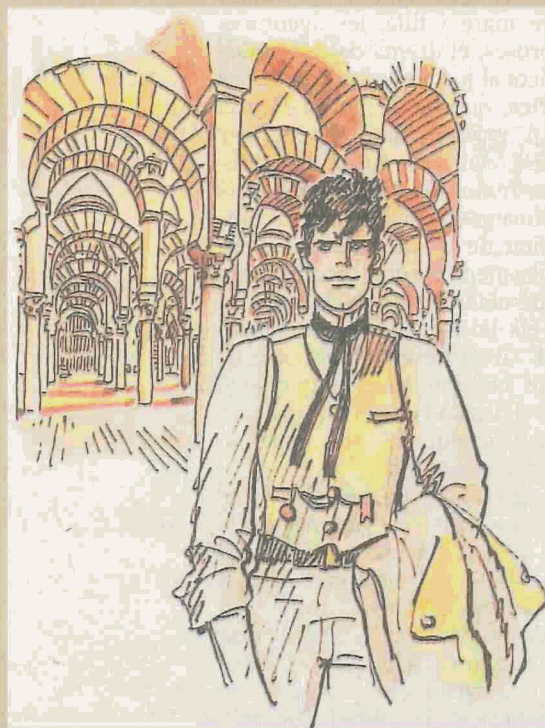

A l'esquerra, Hugo Pratt a Venècia l'any 1966
GETTY IMAGES

En aquesta pàgina, alguns dibuixos d'Hugo Pratt inclosos al llibre: un tango argentí,

Corto Maltès a la mesquita de Còrdova, noies etiops i Corto de perfil

CONFLUENCIAS

venna i Rimini, lluny de casa, que és com el seu fill passaria gran part de la vida.

La seva infantesa va ser veneciana, fill d'una família lleument feixista. Curiosament, l'únic que s'oposava al feixisme era l'oncle Lello, marí mercant amb qui Corto Maltès té un deute en certs detalls. El 1935 l'exèrcit italià va envair Etiòpia, i el 36 el seu pare s'hi va traslladar per dirigir la mà d'obra nativa. A l'Àfrica, Pratt va viure l'adolescència, l'inici de la vida sexual i el descobriment de les contradiccions d'una època marcada per les lluites ideològiques, com ara tenir família en dos exèrcits (l'italià i l'anglès) o que li prohibissin "jugar con los nativos o flirtear con una bonita etiopa". Pratt assegura que quan es va convertir en el soldat més jove de Mussolini, "el único principio que me guió fue el de jamás traicionar a mis amigos". I tenia amics als dos bàndols.

L'edició espanyola del llibre traspua cura i afecte. Inclou un epíleg sobre els últims quatre anys de la vida de l'autor (que completa el text original del 1991), fotos i unes il·lustracions molt boniques, dibuixos de Pratt, que a falta de càmera de fotos omplia el quadern per por d'oblidar el que veia a Etiòpia. O a l'Argentina, on va viatjar el 1949, amb vint-i-dos anys i la voluntat d'arribar als Estats Units. "Ni por asomo sospechaba que iba a pasar en Argentina trece años".

De tornada a Itàlia el 1962, es va dedicar a dibuixar i a viatjar. Va conèixer John Dos Passos -més tard coneixeria Hergé-, va visitar la tomba del seu pare a Etiòpia... i el 1970 va marxar a París per treballar per Pif, setmanari per a nens

en què Corto Maltès començà a despuntar com a protagonista, després de la primera aparició a *La balada de la mar salada* (1967). Poc després arribaria el triomf, i la seva vida continuaria sent igual d'imprevisible, o més. Fins i tot va actuar en una pel·lícula eròtica a l'estil canadenc! "Sé conducir, pero no tengo carnet", explicava. "¿Cómo podría, con varios días de antelación, comprometerme a estar tal día a tal hora y en tal sitio, si a menudo me daba por largarme de un día para otro a miles de kilómetros".

A la gran quantitat de viatges s'hi ha d'afegir la vida amorosa, de vegades un pèl com-

plicada. El 1952 es va casar a Venècia amb Gucky Wogerer, una iugoslava que necessitava el permís de treball a Itàlia, i hi va acabar tenint dos fills. També a Venècia es tornaria a casar cap al 1964 amb Anne Frogner, amb qui tindria dos fills més. Una altra parella seva va ser Gisela Dester, durant l'època argentina, i va tenir dos fills més amb una noia de la família Dos Santos i amb una índia amazònica...

Hugo Pratt va ser un pelegrí, va viatjar a la recerca d'informació, de llibres o seguint els camins d'aquells que l'inspiraven, com quan va visitar la tomba del poeta Yeats. No concebia el món sense la barreja de cultures. El mestissatge intel·lectual és imprescindible per entendre la seva obra, així com l'interès per l'esoterisme, heretat del seu pare i de la seva ciutat natal. "Cuando paseábamos juntos por Venecia me explicaba símbolos misteriosos grabados en los monumentos". Durant gran part de la vida, Pratt va haver de suportar pseudointel·lectuals amb gustos literaris condicionats per fèrries postures ideològiques: "para ellos mi trabajo era una cosa inútil, y mis referencias, infantiles". Per sort, pel camí va trobar persones com ell, prou perquè a partir del 1989 li deixessin organitzar festes en una casa antiga de la *Judería* de Còrdova, on reunia "desde santos bebedores a putas de misa diaria". "Algunos invitados pertenecen a ese grupo de gente llamada importante (...). Contemplan el espectáculo y me dicen que la vida verdadera está ahí". Perquè contra tots els que l'acusaven, no tan sols va tenir el plaer, sinó el desig de ser inútil. |